

70 -luvun kymmenen varsan ikäluokat ovat Honkolassa historiaa. Nykyään varsoja syntyy vuosittain kaksi tai kolme. Kaksivuotias tamma Mirakel (i. Playboy, ei. Rant xx) edustaa uutta linjaa myös sukunsa puolesta. Taustalla näkyy kartanon nykyinen päärakennus, Kivimuuri.

Ratsastusta harrastettiin 40 vuotta sitten aivan eri mitataavassa kuin nyt. Ratsastusseuroja oli alle 20 ja niiden jäseniäkin vain 1700.

- Puoliverisiä kasvatti Eva Wrede Rabbelugnin kartanolla, muistelee Christine.

- Itse innostuin niistä maamieskoulussa niin, että kun ostin ensimmäiset tammatt, ne myös astutettiin saman tien.

Molempien kantatammojen isälinjat johtivat Puolan trakehnerhevoisiin: Torinan isänisä oli Kyffhäuser ja Ballerinan isä Polarstern. Kyffhäuser tunnetaan myös Mannerheimin Käthy-hevosien isänä. Polarstern puolestaan osallistui 1952 Helsingin olympialaisten kenttäratsastukseen Saksan maajoukkueessa. Samassa lajissa Christine itsekin kilpaili myöhemmin Ballerinalla.

- Ballerinalla oli jumalattoman hienot liikkeet ja fiksu pää. Ruotsissa menin sen kanssa kerran koko kenttäradan läpi yhdellä jalustimella. Pelkäsin kamalasti, ja maaliin päästyäni pyörryin.

Trakehnerori Ritus

Christinelle "lajiksi" valikoitui kuitenkin kasvatus. Tammoja hän hankki lisää sekä Puolasta että

Ruotsista. Ensimmäiset varsat syntyivät ruotsalaisista puoliverisistä, mutta jo 1963 Honkolaan ostettiin oma, Saksassa jalostukseen hyväksytty trakehnerori.

- Ritus oli silloin vasta kolmevuotias, hymyilee Christine.

- Se oli upea näky. Sen emä Rita I oli niitä harvoja trakehnereita, jotka saatiin pelastettua sodan alta Itä-Preussista Saksaan, ja isälinjalla olivat täysveriset Stern ja Bergeist.

Christine Furuhjelmin nuoruudessa Honkolan kartanolla oli yli 40 työhevosta, mutta vain yksi vaunuhevonen. Tilanne muuttui 1960, kun Christine toi Ruotsista puoliveritamma Torinan ja Ballerinan.

Honkola

Trakehnerori Ritus (i. Stern xx, eii. Tempelhüter) vaikutti Honkolassa lähes 30 vuotta. Vuonna 1970 oteussa kuvassa sitä esittelee kartanolla leirivustajana ollut nuori Kiki Nyberg.

Vuosi oli 1964 ja Rituksen kanssa samassa kuljetuskopissa Honkolaan muutti Ben Hur. Ben Hurista tuli sittemmin Silja Pursiaisen ratsastamana niin moninkertainen koulu- kuin esteratsastuksenkin Suomen mestari.

Christinelle Ritus oli läheisempi. Hän otti sen mukaansa Strömsholmaan armeijan ratsastuskouluun, vaikka oriit olivat siellä kiellettyjä.

- Upseerit olivat kauhuissaan, koska enhän minä sitä hallinnut. Se oli seitsemänvuotias ja hyvin orimainen. Jos etäisyys edelliseen oli liian pieni, se nousi sen selkään ja sitten upseerit karjuivat sille "Tassut pois siitä!"

Emälinjat jatkuvat

Ritus eli lopulta 30-vuotiaaksi ja siitä jäi viitisenkymmentä jälke-

läistä. Suku jatkui vain tammojen kautta.

Jukka Kallunki, joka on tunnettu Honkolan emännän lähes 40 vuoden ajan, nostaa Rituksen tärkeimmiksi jälkeläisiksi tammät Carina, L&M ja Ri-Ra-Da. Erikoiset nimet olivat Honkolassa sääntö, eivät poikkeus.

- Nimistä näkee, milloin hevoset ovat syntyneet, Kallunki selittää.

- 60-luvun puolella syntyivät "automerkit" kuten Mercedes, Borghese, Jaguar, Benz, Maserati, Bassano, Bentley, Bascari tai Ferrari. Sitten tulivat taivaankappaleet Raket, Mars, Modul, Satelit, Helios, Luna ja Stratosfär. Myöhemmin nimiä annettiin esimerkiksi jalokivien, tupakkamerkkien, huumausainneiden ja taruolentojen mukaan.

- L&M jätti kahdeksan jälkeläistä, joiden suvusta nykyään vaikut-

Traviata II (i. Lavallo) on viidennen polven rituslainen tamma, joka on tehnyt jo kuusi varsaa. Tunnetuin niistä on tamma Tabu (i. Roi du Ballet), joka oli 42 :lla rakennepisteellään vuoden 2001 kasvattajapäivien paras 3 -vuotias ja BIS I.

Christine Furuholm antaa varsan kuvausohjeita viidenkymmenen vuoden kokemuksella. Esittelyvuorossa on lähes kahdesta sadasta Honkolassa syntyneestä varsasta viimeisin, ori Simsalabim (i. Hero, e. Traviata II).

tavat ehkä 1991 syntynyt tyttärenpoika Ruskelan Irak, 1996 syntynyt tyttärenpoika Play Boy ja 1997-ikäluokkaan kuulunut kantakirjatamma Violette. Ri-Ra-Da puolestaan jätti kaksi tuotteliasta tammaa, Traviata II:n joka on Honkolassa ja Zyradan, joka jatkaa siitosuraansa toisaalla. Molemmat ovat viidennen polven rituslaisia. Sekä Traviatasta että Zyradasta on jo olemassa myös seitsemäs polvi.

Danilo ja Opal

Kallungilla olevat tamma Paola (2001, i. Paco Rabanne) ja ori Rantan-Plan (2005, i. Royalist) palaavat emälinjallaan seitsemännessä polvessa Christinen 1960 Ruotsista tuomaan Ballerinaan. Kaksi vuotta vanhempi Torina onnistui luomaan myös isälinjan, joka jatkui kaksi polvea.

- Torina synnytti Honkolassa ruotsalaisesta Hanausta ori Da-

nilon vuonna 1964. Daniloa käytettiin Ballerinan suvun tammolle ja esimerkiksi Carinan kanssa se sai viisi jälkeläistä. Niistä tamma Brissac sai edelleen kuusi jälkeläistä ja tamma Raket viisi. Christinelle merkittävin oli tietysti ori Opal, joka hyväksyttiin kantakirjaan ja jätti 14 jälkeläistä.

Opalista ei enää saatu isälinjan jatkajaa, mutta tammajälkeläisensä Capriccion kautta Opal ja sen emä Torina vaikuttavat yhä. Capriccion kantakirjattu tyttärentytär Roseanne (i. Mozart II) sai nimittäin Playboysta tammavarsan nimeltä Canttarella vuonna 2004. Se on seitsemännnen polven torinalainen.

- Kilpailuissa menestynein Danilo-Carina -yhdistelmän tulos oli 1972 syntynyt ruuna Panta Gruel. Se valmentautui Georg Theodorrescun kanssa Intermediaire-tasolle, huomauttaa Kallunki.

- Mielenkiintoinen haara oli

Kartanon talli on rakennettu 1895. Vanhoja pilttuuta on jäljellä enää muutama ja nekin lintujen käytössä. Kuvan kultafasaanin lisäksi tallista löytyy useita muita fasaanilajeja, erikoisia ankkaja kanalajeja sekä riikinkukkoja.

”Satavuotiaassa tiilitallissa on parhaimmillaan ollut 60 hevosta.”

Honkolan kartano

Kortejärven rannalla Urjalassa sijaitseva Honkolan kartano tunnetaan jo 1500-luvulta. Kosmopoliitteina ja valtion virkamiehinä mainetta niittäneet Furuholmit ovat hallinneet sitä jo lähes kolmesataa vuotta. Laajimmillaan kartanoon kuului noin 8000 hehtaarin maahan, nykyään tilalla on kokoa reilu 4000 hehtaaria. Suurin osa on metsää, viljeltyä peltoa on 400 hehtaaria. Pelloilta saadaan rehua Suomen suurimmalle, yli 200-päiselle lypsykarjalle.

Furuholmien suvussa on ollut monen alan taiteilijoita. Kartanon nykyinen emäntä Christine Furuholm itse on taidemaalari ja pitänyt yli 40 näyttelyä. Kuuluisin kartanonmäen ikuistanut maalaus lienee kuitenkin Magnus von Wrightin Ateneumista löytyvä työ vuodelta 1867. Siinä näkyy myös keltainen, vanha päärakennus, joka paloi 1973. Nykyinen päärakennus, Kivimuuri, on vuodelta 1855.

Kartanon alueella ovat kirjailijoista eläneet ainakin Runar Schildt, Väinö Linna ja Sirkka Turka. Sirkka Turka kirjoitti Finlandia-palkinnon 1986 saaneen runokokoelmansa Tule takaisin, Pikku Sheba ollessaan Honkolan tallimestarina.

myös Torinan II-palkitun tyttären Carissiman jatkumo Birgitta Lönnholzin Doppsko-siittolassa. Tätä linjaa kantakirjattiin kaksi tammaa 1997, Doppsko Zuni ja Tele-na, jonka emä on Carissiman tytär Doppsko Daifa.

Issikat olivat viltteimpiä

Sekä Rituksen että Danilo astutuslupa päättyi vuonna 1985. Molemmat orit kuolivat viisi vuotta myöhemmin ja haudattiin Honkolan kartanon puistoon. Christinen kasvatuustoiminta hiipui. Satavuotiaassa, aikanaan 36:lle hevoselle rakennetussa tiilitallissa oli parhaimmillaan ollut 60 hevosta.

- Varsamäärä kasvoi 70-luvulle asti, jolloin meillä syntyi kymmenkunta varsaa vuosittain, kertoo Christine. Honkolassa syntyneiden puoliverivarsojen kokonaisuudeksi hän arvioi 160 - 190. Pelkästään kantatammojen Torinan

ja Ballerinan kaikki jälkipolvet laskeutuneita päätyy yli 200:n olevaan lukuun. Lisäksi tulevat muut rotut: 70-luvulla kartanolla oli esimerkiksi 30 islanninhevosta.

- Kun pidin ratsastuskoulua ja -leirejä, tarvittiin poneja. Siksi meillä oli Suomen ensimmäiset issikat. Muutamat niistä olivat aidosti viljeltyjä: purivat, potkivat ja veivät ratsuttajia aitojen läpi. Kahta lukuun ottamatta kaikista tuli silti käyttökelpoisia ratsuja.

Tällä hetkellä Christinen tallissa on kymmenen hevosta. Ratsastuskoulun aikoja emäntä ei kaipa:

- Se oli uutta 60-luvulla ja lapset olivat innokkaita. Minulla oli myös hyvät apulaiset, esimerkiksi juuri Jukka (Kallunki) ja Kiki Nyberg. Mutta lapset muuttuivat 80-luvulla, ja itsekin vanhenin. Pikkuhiljaa lopetin leiritoiminnan kokonaan. Nykyään keskityn ajamiseen ja iloitsen niistä parista varsasta, jotka meillä vielä syntyvät. ♦